

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สถานภาพทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเป็นสถาบันอุดมศึกษา และผู้นำทางวิชาการในท้องถิ่นของวิทยาลัยครู เพราะอาจารย์เป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติภาระหน้าที่ 4 ประการของวิทยาลัยครูตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 คือหน้าที่ในการผลิตครู วิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิद्यฐานะของครู เจ้าหน้าที่และผู้บริหารทางการศึกษา ทำนุบำรุงวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การศึกษาสถานภาพทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้จะเป็นวิธีหนึ่งที่จะชี้ให้วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์ และปฏิรูปบทบาทและสถานภาพทางวิชาการของอาจารย์ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นหลักประกันทางคุณภาพทางการศึกษาของสาธารณชนที่จะได้รับจากวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อในที่สุดวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้จะสามารถทำบทบาทหน้าที่ที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางวิชาการของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบสถานภาพทางวิชาการจำแนกตามตัวแปร วุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งบริหาร ประสบการณ์ คณะวิชาที่สังกัดของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบสถานภาพทางวิชาการของอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัยครูในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ปฏิบัติงานจริงตลอดปีการศึกษา 2526 โดยไม่นับรวมอาจารย์ที่ไปช่วยราชการหน่วยงานอื่น และ

ผู้ศึกษาต่อ จำนวนรวมทั้งสิ้น 538 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 493 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 91.63 ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลจำนวนประชากร 493 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ได้พัฒนาจากแบบบันทึกการปฏิบัติงานของอาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับปีการศึกษา 2523 โดยผู้วิจัยได้ปรับและเปลี่ยนให้เหมาะสมกับลักษณะงานวิชาการของวิทยาลัยครูและสะดวกต่อการกรอกข้อมูลของประชากร ประกอบด้วยส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ และส่วนที่เป็นรายละเอียดลักษณะงานด้านวิชาการของผู้ตอบที่ปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา 2526

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. แบบเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยหาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลทั้งหมดด้วยวิธีคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์งานสอนและงานนิเทศ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบสถานการณ์ทางวิชาการของอาจารย์ด้านต่าง ๆ จำแนกตามวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งบริหาร ประสบการณ์ คณะวิชา วิทยาลัยครู โดยการทดสอบไค-สแควร์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. วุฒิ อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการศึกษาระดับปริญญาโท คือมีจำนวน 293 คน หรือร้อยละ 59.43 รองลงมาคืออาจารย์ระดับปริญญาตรีมีจำนวน 181 คน หรือร้อยละ 36.71 อาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกมีจำนวน 10 คน หรือร้อยละ 2.02 ตามลำดับ และอาจารย์ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 9 คน หรือร้อยละ 1.83 เมื่อพิจารณาในแต่ละวิทยาลัยปรากฏว่า อาจารย์ในสังกัดวิทยาลัยครูนครปฐมมีการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดคือร้อยละ 63.28 วิทยาลัยครูกาญจนบุรีมีอาจารย์ระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือ ร้อยละ 40.86 ในขณะที่อาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงมีอาจารย์ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาเอกมากที่สุดคือร้อยละ 4.03 และร้อยละ 3.22 ตามลำดับ ระดับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

มีวุฒิทางการศึกษา 160 คน หรือร้อยละ 32.45 วุฒิอื่น ๆ 30 คน หรือร้อยละ 6.09 ระดับ
วุฒิปริญญาโทและปริญญาเอก มีวุฒิทางการศึกษา 238 คน หรือร้อยละ 48.28 วุฒิอื่น ๆ
65 คน หรือร้อยละ 13.18

2. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีตำแหน่ง
ทางวิชาการเป็นอาจารย์ 2 จำนวน 249 คน หรือร้อยละ 70.80 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นอาจารย์
ชาย 185 คน หรือร้อยละ 37.53 และเป็นอาจารย์หญิง 164 คน หรือร้อยละ 33.27
รองลงมาคือผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 1 มีจำนวน 130 คน หรือร้อยละ 26.37 ซึ่งเป็น
อาจารย์หญิง 70 คน หรือร้อยละ 14.20 และเป็นอาจารย์ชาย 60 คน หรือร้อยละ 12.17
สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 14 คน หรือร้อยละ 2.83 เป็นอาจารย์
ชาย 10 คน หรือร้อยละ 2.02 เป็นอาจารย์หญิง 4 คน หรือร้อยละ 0.81 เมื่อพิจารณา
ผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ในแต่ละวิทยาลัยครู ปรากฏว่า วิทยาลัยครูกาญจนบุรีมีอาจารย์ 1
ทั้งชายและหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 17.02 และ 20.43 ตามลำดับ ในระดับอาจารย์ 2
วิทยาลัยครูเพชรบุรีมีอาจารย์ 2 เป็นอาจารย์ชายมากที่สุดคือร้อยละ 41.22 โดยวิทยาลัยครู
นครปฐมมีอาจารย์ 2 เป็นอาจารย์หญิงมากที่สุดคือร้อยละ 42.19 ในระดับอาจารย์ 3
วิทยาลัยครูนครปฐมมีอาจารย์ 3 ทั้งชายและหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 2.9 และ 1.56 ตามลำดับ

3. ตำแหน่งบริหาร อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ดำรงตำแหน่ง
เป็นผู้บริหารเป็นอาจารย์ชาย 103 คน หรือร้อยละ 20.89 อาจารย์หญิง 78 คน หรือร้อยละ
15.82 อาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหารเป็นอาจารย์ชาย 152 คน หรือร้อยละ 30.82 อาจารย์
หญิง 160 คน หรือร้อยละ 32.45 อาจารย์ที่เป็นผู้บริหารมีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกจำนวน
122 คน หรือร้อยละ 24.75 อาจารย์ที่เป็นผู้บริหารมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีมีจำนวน
59 คน หรือร้อยละ 11.97

4. ประสบการณ์ อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประสบการณ์
การทำงานในวิทยาลัยครูตั้งแต่ 10 - 20 ปี โดยเป็นอาจารย์ชายมากกว่าอาจารย์หญิงคือ
อาจารย์ชาย 158 คน หรือร้อยละ 30.05 อาจารย์หญิง 151 คน หรือร้อยละ 30.63
รองลงมาเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป เป็นอาจารย์ชาย 59 คน หรือร้อยละ
11.97 อาจารย์หญิง 35 คน หรือร้อยละ 7.1 อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มี
จำนวนน้อยที่สุด เป็นอาจารย์ชาย 38 คน หรือร้อยละ 7.71 อาจารย์หญิง 52 คน หรือ

ร้อยละ 10.55 ในแต่ละวิทยาลัยครู ปรากฏว่า อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปีมากที่สุด จำนวน 27 คน หรือร้อยละ 29.01 อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 - 20 ปีมากที่สุด จำนวน 102 คน หรือร้อยละ 68.92 อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์สูงกว่า 20 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 29 คน หรือร้อยละ 22.65

5. คณะวิชา อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 194 คน หรือร้อยละ 39.35 รองลงมาสังกัดคณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณะวิชาครุศาสตร์ก็มีจำนวน 184 คน หรือร้อยละ 37.32 และ 115 คน หรือร้อยละ 23.33 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า วิทยาลัยครูนครปฐมมีอาจารย์สังกัดคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุดคือร้อยละ 45.31 และวิทยาลัยครูกาญจนบุรีมีอาจารย์สังกัดคณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณะครุศาสตร์มากที่สุดคือร้อยละ 39.78 และร้อยละ 27.95 ตามลำดับ

6. งานสอน อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือรับผิดชอบในการสอนโดยเฉลี่ยภาคการศึกษาละ 2 รายวิชา จำนวนหน่วยกิตโดยเฉลี่ยภาคการศึกษาละ 4 หน่วยกิต มีนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบการสอนโดยเฉลี่ย 32 คน เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา FTSE (Full Time Student Equivalent) * พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมมีจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาโดยเฉลี่ยมากที่สุดคือ 12.91 อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรี อาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงและอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีมีจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาโดยเฉลี่ยรองลงมาคือ 11.61, 11.12 และ 9.93 ตามลำดับ อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมมีจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาแตกต่างกันมากที่สุด คือมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.13 (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 5)

7. งานนิเทศการสอน อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกนิเทศการสอนมีนักศึกษามองในความรับผิดชอบนิเทศการสอนโดยเฉลี่ยภาคเรียนละ 7 คน โดยออกนิเทศการสอนนักศึกษาโดยเฉลี่ยจำนวน 2 โรงเรียน และอาจารย์แต่ละคนจะนิเทศการสอนตามสายวิชาการที่ตนสังกัด เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า อาจารย์

* รายละเอียดในบทที่ 2 หน้า 19 - 20

วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงมีจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาโดยเฉลี่ยมากที่สุดคือ 6.62 อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรี อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมมีจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาโดยเฉลี่ยรองลงมาคือ 6.57, 6.37, 5.41 ตามลำดับ อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีมีจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาในงานนิเทศแตกต่างกันมากที่สุด คือมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.53 (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 6)

8. งานวิจัย อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกมีผลงานวิจัยจำนวนมากที่สุดไม่เกิน 2 เรื่อง และอาจารย์ที่ทำงานวิจัยส่วนมากคือจำนวน 21 คน หรือร้อยละ 4.26 ทำงานวิจัย 1 เรื่อง โดยงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นเรื่องงานวิจัยสถาบัน เมื่อพิจารณางานวิจัยในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมทำงานวิจัยมากที่สุดคือมีจำนวน 9 คน หรือร้อยละ 7.03 อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรี อาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงทำงานวิจัยรองลงมาจำนวน 5 คน หรือร้อยละ 5.37 และจำนวน 4 คน หรือร้อยละ 3.22 ตามลำดับ อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีทำงานวิจัยน้อยที่สุดมีจำนวน 3 คน หรือร้อยละ 2.02

9. งานแต่งตำรา อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่ทำงานแต่งตำรามีผลงานเฉลี่ยคนละ 1 เล่ม โดยผู้ที่มีผลงานมากที่สุดมี 6 เล่ม เมื่อพิจารณางานแต่งตำราในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีทำงานแต่งตำรามากที่สุด จำนวน 25 คน หรือร้อยละ 26.68 อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี อาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ทำงานแต่งตำรารองลงมา จำนวน 24 คน หรือร้อยละ 18.75 จำนวน 14 คน หรือร้อยละ 9.45 และจำนวน 7 คน หรือร้อยละ 5.65 ตามลำดับ

10. งานเขียนบทความ อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่ทำงานเขียนบทความมีผลงานเฉลี่ยคนละ 1 เรื่อง โดยผู้ที่มีผลงานมากที่สุดมี 5 เรื่อง เมื่อพิจารณางานเขียนบทความในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีเขียนบทความมากที่สุด มีจำนวน 20 คน หรือร้อยละ 21.50 รองลงมาอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีเขียนบทความ จำนวน 6 คน หรือร้อยละ 4.05 อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมเขียนบทความ จำนวน 5 คน หรือร้อยละ 3.90 และอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงเขียนบทความ จำนวน 4 คน หรือร้อยละ 3.22 ตามลำดับ

11. งานบริการทางวิชาการแก่สังคม อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคมโดยเฉลี่ย 2 ครั้ง โดยผู้ที่มีผลงานมากที่สุดมี 6 เรื่อง เมื่อพิจารณาบริการทางวิชาการแก่สังคมในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมทำงาน



บริการทางวิชาการแก่สังคมมากที่สุด จำนวน 34 คน หรือร้อยละ 26.56 รองลงมาคือ อาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคม จำนวน 27 คน หรือร้อยละ 29.03 อาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคม จำนวน 19 คน หรือร้อยละ 15.32 อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคม จำนวน 14 คน หรือร้อยละ 9.45 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบ χ^2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในค่านูมิ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งบริหาร ประสบการณ์ คณะวิชา กับผลงานทางวิชาการ อันได้แก่การสอน งานนิเทศ งานวิจัย งานแต่งตำรา งานเขียนบทความ งานบริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า

1. วุฒิของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการทุกด้าน ทั้งการสอน งานนิเทศการสอน งานวิจัย งานแต่งตำรา งานเขียนบทความ งานบริการทางวิชาการแก่สังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นั่นคือ กลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกจะมีผลงานทางวิชาการแตกต่างจากกลุ่มที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของอาจารย์ใน 2 กลุ่มระดับวุฒิก็นำมาเปรียบเทียบกับผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ ปรากฏว่า กลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกทำงานวิชาการด้านต่าง ๆ มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี ยกเว้นการสอน โดยที่จำนวนอาจารย์วุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกกับจำนวนอาจารย์วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีในแต่ละลักษณะงานดังนี้ งานนิเทศการสอนมีจำนวนร้อยละ 25.74 ต่อ 17.37 งานวิจัยมีจำนวนร้อยละ 5.28 ต่อร้อยละ 2.63 งานแต่งตำรามีจำนวนร้อยละ 14.86 ต่อร้อยละ 13.16 งานเขียนบทความมีจำนวนร้อยละ 7.59 ต่อร้อยละ 6.32 และงานบริการทางวิชาการแก่สังคมมีจำนวนร้อยละ 21.12 ต่อร้อยละ 15.79 สำหรับงานสอน จำนวนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกจะมีงานสอนในระดับสอนน้อยมากกว่าจำนวนอาจารย์วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี ในจำนวนร้อยละ 33.33 ต่อร้อยละ 32.11 ในขณะที่อาจารย์ที่สอนในระดับสอนมากเป็นอาจารย์วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีมากกว่า อาจารย์วุฒิปริญญาโทและปริญญาเอก ในจำนวนร้อยละ 27.89 ต่อร้อยละ 18.15 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 13 - 18 ในบทที่ 4) แต่เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิกับผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัยครู ไม่พบว่าวุฒิมีความสัมพันธ์กับผลงานวิชาการด้านต่าง ๆ

2. ตำแหน่งทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับผลงานวิชาการดำเนินงานนิเทศการสอน งานวิจัย งานแต่งตำรา งานบริการทางวิชาการแก่สังคมของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาค ตะวันตก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งอาจารย์ 1 ที่ทำงานนิเทศการสอนจะมีจำนวน มากกว่าอาจารย์ 2-3 ร้อยละ 39.92 ต่อ 17.35 อาจารย์ 2-3 ที่ทำงานวิจัยมีจำนวน มากกว่าอาจารย์ 1 ร้อยละ 4.41 ต่อร้อยละ 3.85 อาจารย์ 1 ที่ทำงานแต่งตำรามีจำนวน มากกว่าอาจารย์ 2-3 ร้อยละ 29.23 ต่อร้อยละ 15.43 (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตาราง ที่ 19 - 22)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางวิชาการกับผลงาน วิชาการด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัยครู ปรากฏว่า ตำแหน่งสอนตำแหน่งทาง วิชาการมีความสัมพันธ์กับงานสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .01 คือ อาจารย์ที่ทำงานสอนในระดับสอนน้อยและในระดับสอนมากเป็นอาจารย์ 1 จำนวน มากกว่าอาจารย์ 2-3 ร้อยละ 31.44 ต่อ 29.31 และร้อยละ 34.28 ต่อร้อยละ 10.35 ตามลำดับ ตำแหน่งนิเทศการสอนตำแหน่งทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับงานนิเทศการสอนของ อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง และวิทยาลัยครูเพชรบุรี อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ .01 คือ อาจารย์ที่ทำงานนิเทศการสอนที่วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครู หมู่บ้านจอมบึง และวิทยาลัยครูเพชรบุรีเป็นอาจารย์ 1 จำนวนมากกว่าอาจารย์ 2-3 ร้อยละ 54.5 ต่อร้อยละ 18.87, ร้อยละ 44.19 ต่อร้อยละ 12.35, และร้อยละ 33.33 ต่อ ร้อยละ 16.10 ตำแหน่งแต่งตำราตำแหน่งทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับงานแต่งตำราของ อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ อาจารย์ 1 ที่ทำงานแต่ง ตำรามีจำนวนมากกว่าอาจารย์ 2-3 ร้อยละ 36.36 ต่อร้อยละ 11.32 ตำแหน่งบริการทาง วิชาการแก่สังคมตำแหน่งทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับงานบริการทางวิชาการแก่สังคมของ อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสัมพันธ์กับงานบริการทาง วิชาการแก่สังคมของอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ อาจารย์ 1 ที่ทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคมทั้งที่วิทยาลัยครูนครปฐมและวิทยาลัยครูมีจำนวนมากกว่า อาจารย์ 2-3 จำนวนร้อยละ 45.45 ต่อร้อยละ 22.64 และจำนวนร้อยละ 23.33 ต่อ ร้อยละ 5.93 ตามลำดับ (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 36 - 43)

3. ตำแหน่งบริหารมีความสัมพันธ์กับงานสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งอาจารย์ที่มีตำแหน่งบริหารจะมีงานสอนในระดับ สอนน้อยมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหาร จำนวนร้อยละ 45.30 ต่อร้อยละ 25.64 ขณะที่อาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหารมีงานสอนในระดับสอนมากมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ ที่มีตำแหน่งบริหาร จำนวนร้อยละ 24.68 ต่อร้อยละ 17.13 (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 23) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งบริหารกับผลงานวิชาการ ของอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า คำนงานสอน ตำแหน่งบริหารมีความสัมพันธ์กับงาน สอนของอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสัมพันธ์กับงานสอน ของอาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีและวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือ อาจารย์ที่มีตำแหน่งบริหารที่วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูกาญจนบุรี และวิทยาลัยครู หมู่บ้านจอมบึงจะมีงานสอนในระดับสอนน้อยมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหาร จำนวนร้อยละ 47.83 ต่อร้อยละ 18.29, ร้อยละ 44.19 ต่อร้อยละ 18.00, และร้อยละ 46.94 ต่อร้อยละ 26.67 ตามลำดับ และอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหารในทั้งสามวิทยาลัยครูนี้ ก็มีงานสอนในระดับสอนมากมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งบริหาร ก็มีจำนวนร้อยละ 39.02 ต่อร้อยละ 19.56, ร้อยละ 20.00 ต่อร้อยละ 18.60 และร้อยละ 36.00 ต่อร้อยละ 22.45 ในวิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูกาญจนบุรี และวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ตามลำดับ ในค่านงานบริการทางวิชาการแก่สังคม ตำแหน่งบริหารมีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการ คำนงานบริการทางวิชาการแก่สังคมของอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ อาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหารจะทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคมมีจำนวนมากกว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งบริหาร จำนวนร้อยละ 26.83 ต่อร้อยละ 26.09 (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 43 - 46)

4. ประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับงานนิเทศการสอน งานแต่งตำรา งานเขียน บทความ และงานบริการทางวิชาการแก่สังคมของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากจำนวนร้อยละของอาจารย์ในแต่ละระดับประสิทธิภาพ พบว่า คำนงานนิเทศการสอน กลุ่มอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวนอาจารย์ ทำงานค่านนี้มากกว่ากลุ่มที่มีประสิทธิภาพ 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า 20 ปี โดยมีจำนวนอาจารย์ในแต่ละกลุ่มดังกล่าวทำงานนิเทศเท่ากันร้อยละ 26.67 ร้อยละ 22.33 และร้อยละ 19.15 ตามลำดับ คำนงานแต่งตำรา กลุ่มอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า 20 ปี

มีจำนวนอาจารย์ทำงานค้ำนี้มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปี โดยมีจำนวนอาจารย์ในแต่ละกลุ่มดังกล่าวต่ำกว่าเท่ากับร้อยละ 17.02, ร้อยละ 13.59 และร้อยละ 13.33 ตามลำดับ คำนงานเขียนบทความ กลุ่มอาจารย์ที่มีประสบการณ์ สูงกว่า 20 ปี มีจำนวนอาจารย์ทำงานค้ำนี้มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 - 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปี โดยมีจำนวนอาจารย์ในแต่ละกลุ่มดังกล่าว เขียนบทความเท่ากับ ร้อยละ 8.51, ร้อยละ 7.12 และร้อยละ 5.56 ตามลำดับ และคำนงานบริการทาง วิชาการแก่สังคม กลุ่มอาจารย์ที่มีประสบการณ์สูงกว่า 20 ปี มีจำนวนอาจารย์ทำงานค้ำนี้ มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปี โดยมีจำนวน อาจารย์ในแต่ละกลุ่มดังกล่าวทำงานบริหารทางวิชาการแก่สังคม เท่ากับร้อยละ 22.34, ร้อยละ 18.47 และร้อยละ 17.78 ตามลำดับ (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 24-27)

5. คณะวิชาที่มีความสัมพันธ์กับผลงานวิชาการค้ำต่าง ๆ ของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำคัญทางสถิติที่ .01 (ยกเว้นค้ำวิจัยที่ไม่สามารถวิเคราะห์ทางสถิติได้ เนื่องจากข้อมูลมีจำนวนน้อยเกินไป) ซึ่งมีรายละเอียดค้ำนี้ คำนงานสอน คณะวิชาวิทยาศาสตร์ มีอาจารย์สอนในระดับมากจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 28.81 และมีอาจารย์สอนในระดับน้อย จำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 25.54 ขณะที่อาจารย์คณะวิชาครูศาสตร์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48.70) มีงานสอนในระดับน้อย คณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณะวิชามนุษยศาสตร์มีอาจารย์ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 49.48 และร้อยละ 45.65 ตามลำดับ ที่มีงานสอนในระดับปานกลาง คำนงานนิเทศ การสอน คณะวิชาวิทยาศาสตร์มีอาจารย์ทำงานนิเทศการสอนมากที่สุดคือร้อยละ 25.54 ขณะที่คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมมีอาจารย์ทำงานค้ำนี้น้อยที่สุดคือร้อยละ 19.59 คำนงาน แต่งตำรา คณะวิชาครูศาสตร์มีอาจารย์แต่งตำรามากที่สุดคือร้อยละ 19.13 ขณะที่คณะวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีอาจารย์แต่งตำราน้อยที่สุดคือร้อยละ 12.73 คำนงานเขียน บทความ คณะวิชาครูศาสตร์มีอาจารย์เขียนบทความมากที่สุดคือร้อยละ 12.17 ขณะที่คณะวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีอาจารย์เขียนบทความน้อยที่สุดคือร้อยละ 4.64 คำนงานบริการ ทางวิชาการแก่สังคมก็เช่นเดียวกัน คณะวิชาครูศาสตร์มีอาจารย์ทำงานค้ำนี้มากที่สุดคือร้อยละ 28.69 ขณะที่คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีอาจารย์ทำงานค้ำนี้น้อยที่สุดคือร้อยละ 14.43 (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 28 - 32) และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความ สัมพันธ์ระหว่างคณะวิชากับผลงานทางวิชาการค้ำต่าง ๆ ในแต่ละวิทยาลัยครู พบว่า คณะวิชา มีความสัมพันธ์กับงานสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูนครปฐมและวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ยกเว้นในวิทยาลัยครูกาญจนบุรีและวิทยาลัยครูเพชรบุรีที่ไม่สามารถวิเคราะห์ทางสถิติได้ เนื่องจากจำนวนข้อมูลมีน้อยเกินไป (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 47 และ 48)

6. วิทยาลัยครูในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้มีความสัมพันธ์กับงานสอนของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมมีงานสอนมากกว่าวิทยาลัยครูอื่น ๆ ในกลุ่ม วิทยาลัยครูในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้มีความสัมพันธ์กับงานแต่งตำราของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยอาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีจะทำงานแต่งตำรามากที่สุด รองลงมาเป็นอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี และอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ตามลำดับ วิทยาลัยครูในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้มีความสัมพันธ์กับงานบริการทางวิชาการแก่สังคมของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยอาจารย์วิทยาลัยครูกาญจนบุรีทำงานบริการทางวิชาการแก่สังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม อาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง และอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. วุฒิของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวข้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาคือ วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 1.83 ปริญญาตรีร้อยละ 36.71 ปริญญาโทร้อยละ 59.43 ปริญญาเอกร้อยละ 2.02 (วิจิตร ศรีสะอ้าน 2518:22) อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ส่วนมากจะเป็นวุฒิปริญญาโท และมีวุฒิปริญญาเอกต่ำกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อย วุฒิของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้จะเป็นวุฒิทางการศึกษาร้อยละ 80.73 วุฒิอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 29.27 ในขณะที่วิชาเอกของวิทยาลัยครูที่ผ่านมาจำเป็นต้องลดการผลิตครู เมื่อพบว่าความต้องการครูเริ่มอืดตัว (กองวิจัยการศึกษา 2518:56) วิทยาลัยครูจึงได้หันไปจัดการศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรในมีทักษะทางด้านอาชีพและวิชาการต่าง ๆ แทนวิชาชีพครู การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีความจำเป็นต่อวิชาชีพอาจารย์ซึ่งมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง แต่อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ส่วนมากเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา จึงควรที่จะพัฒนาอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีวุฒิทางการศึกษานี้ให้สอนสายวิชาการอื่น ๆ ได้ กรมการฝึกหัดครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของวุฒิอาจารย์ จึงมีแผนพัฒนาบุคลากรระยะสั้นและระยะยาว จัดอบรมและส่งเสริมการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มวุฒิ

และความรู้ความสามารถของอาจารย์ให้สูงขึ้น (กรมการฝึกหัดครู 2527:18 - 19)

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิกับผลงานทางวิชาการของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าวุฒิมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกซึ่งเป็นวุฒิสองจะทำผลงานทางวิชาการ เช่น งานนิเทศการสอน งานวิจัย งานแต่งตำรา งานเขียนบทความ งานบริการทางวิชาการแก่สังคม มากกว่าวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี ยกเว้นงานสอนเพียงงานเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีความรู้สูงได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร เป็นหัวหน้าหน่วยงานที่สนับสนุนส่งเสริมวิชาการมากกว่าวุฒิค่า ภาระหน้าที่นี้จึงทำให้อาจารย์ที่มีวุฒิสองทำงานสอนน้อยกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรเลิศ อ่วมพ่วง ที่พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิสองจะมีชั่วโมงปฏิบัติงานบริหารและมีส่วนร่วมในงานค้ำบริหารมากกว่าวุฒิต่ำ นอกจากนี้อาจารย์ที่มีวุฒิสองจะมีศักยภาพที่จะทำงานวิจัยหรืองานเขียนทางวิชาการมากกว่า (พรเลิศ อ่วมพ่วง 2528: 113)

2. ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสังกัดกรมการฝึกหัดครู แต่เดิมได้กำหนดตำแหน่งทางวิชาการเหมือนกับข้าราชการกรมอื่น ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ คือดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 1 อาจารย์ 2 และตำแหน่งทางวิชาการสูงสุดคือ อาจารย์ 3 ต่อมาได้ออกพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2513 วิทยาลัยครูเปิดสอนได้ในระดับปริญญาตรี พร้อมกันนี้ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาก็ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนในระดับปริญญาตรีได้เช่นเดียวกัน ทำให้วิทยาลัยครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีบทบาทหน้าที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เทียบเท่ากับสถาบันการศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การดำรงตำแหน่งทางวิชาการจึงได้มีการกำหนดตำแหน่งใหม่เหมือนกับอาจารย์ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย คือกำหนดให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ในขณะที่วิทยาลัยครูก็ยังไม่ได้ยกเลิกตำแหน่งทางวิชาการเดิม ทำให้วิทยาลัยครูมีตำแหน่งทางวิชาการเป็น 2 สาย คือ ตำแหน่งทางวิชาการเป็น อาจารย์ 1 อาจารย์ 2 อาจารย์ 3 ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการที่ยังคงใช้อยู่ กับตำแหน่งทางวิชาการเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการใหม่ อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ตื่นตัวในการเข้าดำรงตำแหน่งทางวิชาการนี้มากขึ้นจึงมีอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

เพียง 12 คน หรือร้อยละ 2.44 อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนมากจะดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 2 รองลงมาเป็นอาจารย์ 1 และ อาจารย์ 3 ตามลำดับ ผลจากการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางวิชาการกับผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ พบว่า ตำแหน่งทางวิชาการมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่องานนิเทศการสอน งานวิจัย งานแต่งตำรา งานบริการทางวิชาการแก่สังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตำแหน่งทาง วิชาการที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 จะทำงานนิเทศการสอน งานแต่งตำรา งานบริการทาง วิชาการแก่สังคมมากกว่าตำแหน่งอาจารย์ 2 - 3 ยกเว้นงานวิจัยที่ตำแหน่งอาจารย์ 2 - 3 ทำงานวิจัยมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 2 และ อาจารย์ 3 นั้น ตามระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ต้องเป็นผู้ที่อยู่ใน ระดับ 5 และ 6 และต้องมีผลงานวิชาการ ดังนั้นอาจารย์ 2 - 3 จึงมุ่งทำวิจัยเพื่อใช้เป็น ผลงานวิชาการในการรับตำแหน่ง ขณะที่ผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ยังมีคุณสมบัติไม่อยู่ในข่าย ดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เห็นความจำเป็นในการทำงานวิจัยเพื่อขอรับตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบกับอาจารย์ 1 มักเป็นอาจารย์ในวัยหนุ่มสาว ดังนั้นจึงมุ่งทำงานสอน งานนิเทศการสอน และงานบริการทางวิชาการแก่สังคมที่ออกนอกสถานศึกษา และเมื่อดูผลการวิเคราะห์ในแต่ละ วิทยาลัยครูก็พบว่า อาจารย์ 1 ในแต่ละวิทยาลัยครูทำงานนิเทศการสอนมากกว่าอาจารย์ 2 - 3 สำหรับอาจารย์ 2 ที่จะดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ที่เป็นตำแหน่งขั้นพิเศษจะต้องมี ผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับอาจจะเป็นผลงานจากงานเขียนทางวิชาการหรือผลงานวิจัย ดังนั้นจึงพบว่าอาจารย์ 2 ได้ทำงานวิจัยมากกว่าอาจารย์ 1 ซึ่งสอดคล้องกับกำลังภาพของ เทพี วรรณศิริ

3. อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานในวิทยาลัยครู ตั้งแต่ 10 - 20 ปี ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับ ผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์สูงกว่า 20 ปี ทำงานแต่งตำรา และงานบริการทางวิชาการแก่สังคมมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรเลิฟ อ่วมพ่วง และไมเคิล โนมัส เมอร์ที ที่พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานนานจะมีศักยภาพที่จะ ทำงานเขียนทางวิชาการและบริการทางวิชาการแก่สังคมมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ ทำงานน้อย จากผลการวิเคราะห์ได้พบอีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี จะทำงาน

นิเทศการสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ตำแหน่งทางวิชาการอาจารย์ 1 ซึ่งเป็นอาจารย์หนุ่มสาวมีประสบการณ์การทำงานน้อยจะทำงานนิเทศการสอนมากที่สุด จากข้อมูลดังกล่าวพอสรุปได้ว่า อาจารย์ที่ทำงานมานานหลาย ๆ ปีจะมีส่วนอย่างมากที่จะนำความรู้จากประสบการณ์มาใช้ในการทำงาน เขียนทางวิชาการและใช้ในการปฏิบัติงานในการบริการทางวิชาการแก่สังคม

4. จากผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอาจารย์ที่สังกัดคณะวิชาต่าง ๆ กับผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อาจารย์สังกัดคณะวิชาวิทยาศาสตร์ทำการสอนและงานนิเทศการสอนมากกว่าอาจารย์คณะวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้โดยพิจารณาจากลักษณะวิชาในคณะวิชานี้ มีวิชาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและเป็นวิชาที่มีการเน้นมากขึ้น ในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มุ่งปูพื้นฐานด้านอาชีพซึ่งได้แก่วิชาเกษตร อุตสาหกรรมศิลป์ ทักษะการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของวิทยาลัยครูที่ได้หันไปจัดการศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรให้มีทักษะทางด้านอาชีพและวิชาการต่าง ๆ แทนวิชาชีพครู ในขณะที่เดียวกันอาจารย์ที่สังกัดคณะวิชาครุศาสตร์ซึ่งทำงานสอนน้อยที่สุด ก็ได้ปรับบทบาทของคณะวิชาไปทำงานแต่งตำรา เขียนบทความ บริการทางวิชาการแก่สังคม มากกว่าคณะวิชาอื่น ๆ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ จะพบว่า อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกส่วนใหญ่ยังมุ่งแต่งงานสอน งานนิเทศการสอน ผลงานวิชาการด้านอื่น ๆ ยังไม่ได้ให้ความสำคัญสักส่วนในการทำงานวิชาการด้านอื่น ๆ จึงยังน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมชาย วงศ์เกษม รุ่งสรรค์ พิมพ์พันธุ์พงษ์ เอกนก ศิลป์-นิลมาลัย ที่กล่าวว่าอาจารย์วิทยาลัยครูเกือบทั้งหมดทำหน้าที่สอนโดยไม่ได้วิจัย และอาจารย์มากกว่า 2 ใน 3 ทำการสอนโดยไม่ได้รับการสังคม และผู้สอนในวิทยาลัยครูใช้เวลาส่วนใหญ่ในด้านการสอนและเตรียมการสอน

5. จากผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอาจารย์ที่สังกัดวิทยาลัยครูต่าง ๆ กับผลงานทางวิชาการด้านงานสอน งานแต่งตำรา งานบริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาผลงานวิชาการด้านต่าง ๆ อาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมมีงานสอนมากกว่าอาจารย์วิทยาลัยครูอื่น ๆ เพราะลักษณะสถานที่

ตั้งของวิทยาลัยครูนครปฐมอยู่ใกล้ตัวจังหวัดมากกว่าวิทยาลัยครูอื่น ๆ กล่าวคือ วิทยาลัยครูนครปฐมอยู่ห่างประมาณ 3 ก.ม. วิทยาลัยครูกาญจนบุรีห่างประมาณ 15 ก.ม. วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงอยู่ห่างประมาณ 32 ก.ม. วิทยาลัยครูเพชรบุรีอยู่ห่างประมาณ 7 ก.ม. สภาพของจังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ได้หลายจังหวัด เช่น ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กรุงเทพมหานคร จึงทำให้วิทยาลัยครูนครปฐมมีจำนวนนักศึกษามากกว่าวิทยาลัยครูอื่น ๆ วิทยาลัยครูกาญจนบุรีมีอาจารย์ทำผลงานแต่งตำราและบริการทางวิชาการแก่สังคมมากกว่าวิทยาลัยครูอื่น เพราะสภาพของจังหวัดกาญจนบุรี มีหน่วยงานราชการและเอกชนที่ไม่เหมือนกับจังหวัดอื่น ๆ เช่น มีสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทรัพยากรธรณีจังหวัดกาญจนบุรี เป็นสถานที่ตั้งกองพลทหารราบที่ 9 กองกำลังตำรวจชายแดนเขต 7 โรงงานอุตสาหกรรม น้ำตาล 10 โรงงาน สถานที่ตั้งเขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนเขาแหลม เขื่อนวชิราลงกรณ์ และจังหวัดกาญจนบุรีมีสถาบันการศึกษามีเปิดสอนระดับปริญญาแห่งเดียว คือ วิทยาลัยครูกาญจนบุรี จึงทำให้เป็นศูนย์กลางวิชาการของจังหวัดเป็นแหล่งเผยแพร่บริการทางวิชาการมากกว่าวิทยาลัยครูอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า วุฒิของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก อาจารย์ที่มีวุฒิสองจะทำงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ มากกว่าวุฒิต่ำ ยกเว้นงานสอน ทั้งที่งานสอนหรืองานผลิตครูเป็นงานหลักของวิทยาลัยครู งานสอนจึงเป็นงานที่สำคัญควรที่จะนำอาจารย์ที่มีวุฒิสอง ๆ ซึ่งได้รับการรับรองวิทยฐานะว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการมาถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์โดยตรง จะทำให้การผลิตครูของวิทยาลัยครูมีคุณภาพทางการศึกษาและได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกมากขึ้น

2. จากผลการวิจัย อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่ทำหน้าที่ผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนมากเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอก จึงทำให้มีผลงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ น้อย เพราะการเป็นหัวหน้าหน่วยงานในวิทยาลัยครูนั้น ส่วนใหญ่ต้องทำงานด้านบริการเป็นหลัก ซึ่งเป็นลักษณะงานที่ไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีวุฒิต่ำพิเศษด้านสูง ๆ ดังนั้นนับว่าเป็นการสูญเสียบุคลากรที่มีวุฒิทางวิชาการไปในงานบริการเป็นอย่างมาก และเมื่อ

เปรียบเทียบกับทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่น ๆ วิทยาลัยครูมีทรัพยากรที่ไม่ค่อยกว่าแห่งอื่น ๆ มีอาจารย์ที่มีวุฒิ เข้าเกณฑ์มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ถ้าอาจารย์ที่มีวุฒิสองไม่หันเข้าหาตำแหน่งผู้บริหารแล้ว วิทยาลัยครูอาจสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการได้มากกว่านี้

3. จากผลการวิจัย คณะวิชาและสถาบันวิทยาลัยครูยังไม่ได้สนับสนุนผลงานทางวิชาการในบางด้าน เช่น งานวิจัย งานเขียนบทความ งานทำสิ่งประดิษฐ์ทางวิชาการ (โมดูล) โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยเป็นพื้นฐานสำคัญของการแสวงหาความรู้และการนำความรู้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความเข้มแข็งทางวิชาการ คณะวิชาและสถาบันวิทยาลัยครูไม่ควรให้ความสำคัญเฉพาะงานสอน ควรหาวิธีที่เหมาะสมสนับสนุนผลงานทางวิชาการอื่น ๆ ให้เท่าเทียมกัน อาจจะใช้วิธีปูนบำเหน็จความดีความชอบให้แก่ผู้ที่มีผลงานทางวิชาการดีเด่นแต่ละแขนง หรือให้รางวัลผู้ที่มีผลงานวิชาการดีเด่นที่สุดในสถาบัน

4. ควรจะสนับสนุนและส่งเสริมผลงานทางวิชาการในแต่ละด้านของอาจารย์ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการวิจัยและยังไม่มีงานเขียนทางวิชาการ ควรจัดโอกาสให้อาจารย์ได้รับความรู้และความเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัยในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งจัดหาปัจจัยสนับสนุนหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้ออำนวยต่อการทำผลงานวิชาการ ควรสนับสนุนให้อาจารย์ที่มีประสบการณ์มีผลงานทางวิชาการเป็นที่เล็งให้กับอาจารย์ที่ยังไม่มีประสบการณ์

5. จากผลการวิจัยพบว่า วุฒิของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะทำงานทางวิชาการด้านต่าง ๆ มากกว่าวุฒิต่ำ วุฒิของอาจารย์ส่วนมากร้อยละ 80 เป็นวุฒิทางการศึกษา ในขณะที่ที่มาของวิทยาลัยครูหันไปจัดการศึกษาทางด้านอาชีพ และวิชาการอื่น ๆ แทนวิชาชีพครูซึ่งมีความต้องการวุฒิทางสายวิชาการอื่น ๆ มากกว่า ควรจะหาวิธีการที่จะเพิ่มวุฒิและความรู้ความสามารถให้กับอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้อาจารย์ที่จบปริญญาตรีทางการศึกษาเพิ่มวุฒิเป็นปริญญาโท พร้อมทั้งเปลี่ยนสาขาวิชาเป็นวิชาการอื่น ๆ ตามที่ต้องการ การเพิ่มวุฒิจะเป็นการเพิ่มศักยภาพการทำงานทางวิชาการ แล้วยังเป็นการพัฒนาบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของหน่วยงานด้วย การเพิ่มวุฒิเป็นสาขาวิชาการอื่น ๆ ของอาจารย์ที่จบการศึกษาปริญญาตรี ยังสามารถกระทำได้ในสถาบันการศึกษาภายในประเทศ และต่างประเทศ สำหรับอาจารย์ที่จบการศึกษาปริญญาโทคงจะใช้วิธีอบรมหลักสูตรวิชาการอื่น ๆ ในระยะสั้นและระยะยาวแทนการเรียนหลักสูตรระดับปริญญาโทภาคบังคับ ที่ต้องใช้ระยะเวลาเรียนยาวนาน

6. ในการดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูเดิมได้กำหนดตำแหน่งทางวิชาการเป็น อาจารย์ 1 อาจารย์ 2 อาจารย์ 3 ซึ่งเหมือนกับข้าราชการครูกรมอื่น ๆ และได้ใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ซึ่งกำหนดขึ้นมาใหม่ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการด้วย การดำรงตำแหน่งทางวิชาการแบ่งเป็น 2 สาย เช่นนี้ ทำให้เกิดความสับสนในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครู กว่าจะเลือกใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เพียงสายเดียวเพราะวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สอนในระดับปริญญาเทียบเท่ากับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ การดำรงตำแหน่งทางวิชาการจึงควรจะเหมือนกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ด้วย สำหรับผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสายอื่นมาแล้วก็ควรจะให้ มีฉะนั้นจะทำให้ยากแก่การที่จะกลับมาเริ่มต้นใหม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. การทราบสถานภาพทางวิชาการของอาจารย์จะทำให้กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันได้ถูกต้องยิ่งขึ้นจึงควรจะได้มีการทำวิจัยในวิทยาลัยครูอื่น ๆ ต่อไป
2. การทำวิจัยลักษณะ เช่นนี้ทำให้สถาบันมีแหล่งข้อมูลที่จำเป็นในการพัฒนาสถาบัน และจะเป็นการพัฒนางานระบบข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรทำวิจัยลักษณะ เช่นนี้แบบต่อเนื่อง ฝ่ายวางแผนของสถาบันควรจะสร้างรูปแบบสำเร็จในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถประหยัดเวลาในการวิเคราะห์ จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการวิเคราะห์การดำเนินการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย